

Humanistina eläinten hyvinvointikonferenssissa

International Conference on the Assessment of Animal Welfare at Farm and Group Level 3.–5.9.2014 (Cermont-Ferrand, Ranska)

TAIJA KAARLENKASKI

*Humanistinen osasto, suomen kieli
ja kulttuuritieteet
Itä-Suomen yliopisto*

International Conference on the Assessment of Animal Welfare at Farm and Group Level (WAFL2014) järjestettiin Clermont-Ferrandissa Keski-Ranskassa 3.–5.9.2014. Konferenssi oli kuudes laatuun, ja otsikkonsa mukaisesti se keskittyi eläinten hyvinvointiin pääasiassa maataloustuotannossa. Monitieteinen tapahtuma oli lähtökohtaisesti suunnattu luonnontieteiden ja yhteiskuntatieteiden edustajille, mutta uskaltauduin tarjoamaan mukaan abstraktiani, joka edusti humanistista näkökulmaa eläinten hyvinvointi -käsitteen historiaan. Konferenssi tarjosikin mielenkiintoisen mahdollisuuden tutustua tämänhetkiseen hyvinvointitutkimukseen ja sen ympärillä käytäviin keskusteluihin.

Konferenssiin osallistui noin 350 tutkijaa ja sidosryhmien edustajaa. Tapahtumassa ei ollut rinnakkaisia työryhmäsessioita, vaan kaikilla osallistujilla oli mahdollisuus kuunnella kaikki esitelmät. Viiden keynote-esitelmän lisäksi kuultiin

nelisenkymmentä lyhyttä suullista esitystä, ja esillä oli noin 180 posteria. Näin eri tieteenalojen edustajat eivät hajaantuneet omiin työryhmiinsä, mikä edisti monitieteistä keskustelua.

Erinomaisen perehdytyksen hyvinvointitutkimuksen lähtökohtiin ja kehitykseen tarjosi ensimmäinen keynote-esitelmä, jonka piti Marian Stamp Dawkins, eläinten käyttäytymistieteen professori Oxfordin yliopistosta. Hän piti hyvinvointitutkimuksen alkusysäyksenä Ruth Harrisonin teosta *Animal Machines* (1964), joka toi teollisen eläintuotannon julkiseen keskusteluun. Harrisonin kirjalla oli vaikutusta eläintuotantoon liittyvään lainsäädäntöön ja politiikkaan, mutta se toi esille myös tieteellisen tutkimuksen tarpeen: Harrison esitti teoksessaan kysymyksiä, joihin biologisessa tutkimuksessa vallalla ollut behaviorismi ei pystynyt vastaamaan. Vähitellen soveltavasta etologiasta ja eläinten hyvinvointitutkimuksesta tulikin ”oikeaa tiedettä”.

Dawkins peräänkuulutti esitelmässään kokonaisvaltaisempaa tutkimusotetta ja korosti, että myös taloudelliset näkökohdat tulisi integroida hyvinvointitutkimukseen. Tämä tarkoittaisi paremmasta hyvinvoinnista koituvien taloudellisten hyötyjen tarkempaa tutkimusta.

Muissa keynote-esityksissä tarkasteltiin muun muassa eläinten leikkikäyttäytymistä ja lihakarjan hyvinvointiongelmia Latinalaisessa Amerikassa. Konferenssin viimeisen päivän keynote-esitysmöitsijä, professori Daniel M. Weary (University of British Columbia) esitteli tutkimusprojektiaan, jossa kerätään ja analysoidaan niin sanotun ”suuren yleisön” sekä alan sidosryhmien edustajien näkemyksiä erilaisista tuotantoeläinten hyvinvointikysymyksistä internetissä toteutettavan kyselylomakkeen avulla. Wearyn mukaan näkemuserot voivat olla suuria: esimerkiksi osa näki lehmän ja vasikan varhaisen erottamisen edistävän niiden terveyttä, kun taas toisilla oli asiasta aivan päinvastainen näkemys. Kyselytutkimuksen avulla vastakkaisia tulkintoja herättäviä aihealueita voidaan kuitenkin tunnistaa ja kohdistaa niihin tarkempaa tutkimusta.

Kokonaisuudessaan WAFL2014-konferenssi loi kuvaa siitä, millaisia teemoja eläinten hyvinvointitutkimuksessa tällä hetkellä käsitellään. Selvästi suurin osa esitelmistä ja postereista oli lähtökohdiltaan luonnontieteellisiä, ja joitakin

poikkeuksia lukuun ottamatta ne keskittyivät tuotantoeläimiin. Erilaiset hyvinvoinnin mittarit ja niiden kehittäminen olivat papereiden keskeisiä teemoja. Esimerkiksi eläinten kivun ja stressitilan mittaamista käsiteltiin monissa esitelmissä ja postereissa.

Hyvinvoinnin erilaisista määrittelmistä konferenssissa keskusteltiin yllättävän vähän. Marian Stamp Dawkins ehdotti esitelmässään käytännölliseksi määritelmäksi yksinkertaisesti sitä, että eläin on terve ja sillä on ne asiat, joita se haluaa (”the animal is healthy and has what it wants”). Hänen mukaansa tällainen määrittely kattaa sen, mitä useimmat ihmiset ymmärtävät hyvinvoinnilla ja lisäksi se kiinnittää huomiota eläimen omiin tarpeisiin. Näin väljä määritelmä jättää kuitenkin vielä paljon sijaa keskustelulle ja tutkimukselle siitä, mitä eläimet todella haluavat. Myös eläintuotantoon tai eläinten hyvinvointi -käsitteeseen kriittisesti suhtautuvat paperit puuttuivat konferenssista lähes kokonaan. Tällaisia näkökulmia oli esillä muutamissa postereissa, mutta teeman poissaolo erotti tämän konferenssin selvästi monista muista eläintutkimuksen konferensseista.

Toisenlaisesta tutkimusperinteestä tulevan silmin hyvinvointitutkimus näyttöä varsin historiattomana, vaikka Dawkins aihetta käsitteleväkin. Muut esitykset keskittyivät lähes poikkeuksetta pelkästään nykypäivän tilanteeseen. Tämä

on tietysti ymmärrettävääkin, sillä tutkimuksen tavoitteena usein on juuri ajankohtaisten hyvinvointiongelmien ratkaiseminen. Omassa esitelmässäni käsittelin 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun käsitteitä nautojen hyvinvoinnista ja hyvän lypsylehmän ominaisuuksista. Aineistoina käytin aikakauden karjanhoito-oppaita, sanomalehtikirjoituksia sekä vastauksia karjanhoitoa käsittelevään kansatieteelliseen kyselyyn. Esitelmäni jälkeen sainkin useita kommentteja, joissa kiitettiin esitelmäni uudenlaista näkökulmaa. Ajatus siitä, että tuotantoeläinten hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä pohdittiin käytännön karjanhoito-ohjeissa jo reilut sata vuotta sitten, tuntui olevan monille osanottajille uusi.

Vaikka useissa puheenvuoroissa peräänkuulutettiin tieteidenvälisyyttä ja yhteiskuntatieteellisten näkökulmien tarpeellisuutta, ihmistieteiden edustajat ja näkökulmat olivat konferenssissa selvästi vähemmistössä. Tällä saralla eläinten hyvinvointitutkimuksessa ilmiselvästi on vielä työnsarkaa, ja ihmistieteiden edustajien kannattaisikin hakea enemmän yhteistyömahdollisuuksia ja yhteisiä kiinnostuksenkohteita hyvinvointitutkijoiden kanssa. ■

